

Opinia Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego w sprawie wniosku dotyczącego rozporządzenia Rady w sprawie jurysdykcji, prawa właściwego, uznawania i wykonywania orzeczeń sądowych w zakresie małżeńskich ustrojów majątkowych

COM(2011) 126 wersja ostateczna – 2011/0059 (CNS)

oraz wniosku dotyczącego rozporządzenia Rady w sprawie jurysdykcji, prawa właściwego, uznawania i wykonywania orzeczeń sądowych w zakresie skutków majątkowych zarejestrowanych związków partnerskich

COM(2011) 127 wersja ostateczna – 2011/0060 (CNS)

(2011/C 376/16)

Sprawozdawca: **Antonello PEZZINI**

Dnia 26 kwietnia 2011 r. Rada, działając na podstawie art. 304 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, postanowiła zasięgnąć opinii Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego w sprawie

wniosku dotyczącego rozporządzenia Rady w sprawie jurysdykcji, prawa właściwego, uznawania i wykonywania orzeczeń sądowych w zakresie małżeńskich ustrojów majątkowych

COM(2011) 126 wersja ostateczna – 2011/0059 (CNS)

oraz

wniosku dotyczącego rozporządzenia Rady w sprawie jurysdykcji, prawa właściwego, uznawania i wykonywania orzeczeń sądowych w zakresie skutków majątkowych zarejestrowanych związków partnerskich

COM(2011) 127 wersja ostateczna – 2011/0060 (CNS).

Sekcja Zatrudnienia, Spraw Społecznych i Obywatelstwa, której powierzono przygotowanie prac Komitetu w tej sprawie, przyjęła swoją opinię 31 sierpnia 2011 r.

Na 474. sesji plenarnej w dniach 21–22 września 2011 r. (posiedzenie z 21 września) Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny stosunkiem głosów 156 do 3 – 6 osób wstrzymało się od głosu – przyjął następującą opinię:

1. Wnioski i zalecenia

1.1 EKES uznaje wyrażoną przez Komisję potrzebę usunięcia niejasności i dyskryminacji w zakresie praw własności par międzynarodowych. Uważa za niezbędne przyjęcie pakietu środków legislacyjnych składającego się z dwóch różnych rozporządzeń, z których jedno dotyczyłoby par pozostających w związku małżeńskim, a drugie – par pozostających w zarejestrowanym związku partnerskim.

1.2 EKES uważa, że prawodawstwo w tym zakresie musi uwzględniać pewność prawa, przewidywalność, łatwy i szybki dostęp do wymiaru sprawiedliwości, sprawiedliwe rozwiązania, przystępne ceny i krótkie terminy, uwzględniając wyjątki związane z porządkiem publicznym.

1.3 EKES sądzi, że proponowane prawodawstwo powinno w sposób jednoznaczny i przejrzysty zabezpieczać nie tylko prawa własności osób pozostających w związku małżeńskim i w zarejestrowanym związku partnerskim, lecz także interesy i prawa osób trzecich. Dlatego też wyboru stosownych przepisów i jurysdykcji należy dokonać w chwili zawarcia związku.

1.4 Dlatego EKES zastanawia się nad możliwością przyjęcia w tym obszarze dodatkowego europejskiego systemu

opcjonalnego, tzw. 28. systemu prawnego, który zabezpieczałby interesy także par międzynarodowych w kwestii ustrojów majątkowych i skutków majątkowych.

1.4.1 Ponadto system ten ułatwiłby również korzystanie z sądownictwa polubownego, nadając ważność ugodom pozasądowym.

1.5 Komitet podkreśla znaczenie zagwarantowania natychmiastowego wykonywania orzeczeń bez uruchomienia późniejszych procedur, nawet jeżeli są one uproszczone. Obniży to koszty i zmniejszy liczbę opóźnień doświadczanych przez obywateli, a także zredukuje obciążenia administracyjne systemów sądowych.

1.6 EKES zaleca ustanowienie systemu informacyjnego i szkoleniowego dla właściwych organów sądowych, prawników i obywateli poprzez utworzenie interaktywnego portalu internetowego we wszystkich językach urzędowych UE i udostępnienie systemów wymiany praktyk i doświadczeń zawodowych.

1.7 Komitet wnosi o utworzenie europejskiej sieci krajowych punktów bezpłatnej specjalistycznej pomocy prawnej działających pod auspicjami Agencji Praw Podstawowych, tak by zapewnić wszystkim parom świadome i rozważne korzystanie z praw.

1.8 Komitet podkreśla znaczenie rozpatrywania w tym samym organie sądowym poszczególnych procedur spadkowych, rozwodowych, separacji prawnej i zniesienia małżeńskiego ustroju majątkowego.

1.9 EKES zdecydowanie zaleca wreszcie zagwarantowanie pełnej spójności pomiędzy obecnie obowiązującym prawodawstwem a modyfikowanymi lub opracowywanymi przepisami, w celu zapewnienia jednolitych, uproszczonych i dostępnych dla wszystkich obywateli UE ram prawnych dotyczących ustrojów majątkowych.

2. Obecne ramy prawne

2.1 Dla Komitetu kluczowe znaczenie ma zagwarantowanie, by obywatele mogli swobodnie przemieszczać się we wszystkich państwach członkowskich UE w celu zamieszkania, założenia rodziny czy nabycia nieruchomości, bez utrudnień i niepewności.

2.2 Traktaty oraz Karta praw podstawowych Unii Europejskiej gwarantują prawo do swobodnego przemieszczania się, pobytu, dostępu do wymiaru sprawiedliwości i poszanowania praw podstawowych, a zwłaszcza: prawa do własności, równości wobec prawa, zasady niedyskryminacji, prawa do poszanowania prywatności i życia rodzinnego, prawa do wchodzenia w związek małżeński i zakładania rodziny zgodnie z przepisami krajowymi, a także prawa do bezstronnego sądu.

2.3 Większa mobilność obywateli w obrębie UE doprowadziła do wzrostu liczby małżeństw i związków międzynarodowych, w których małżonkowie mają różne obywatelstwa lub też zamieszkują w różnych państwach członkowskich czy też w państwie członkowskim, którego nie są obywatelami.

2.4 EKES ma świadomość, jak istotne jest rzeczywiste korzystanie z tych praw na obszarze pozbawionym granic wewnętrznych, bez względu na formę związków między obywatelami różnych państw członkowskich i niezależnie od faktu, że mogą oni zamieszkiwać w państwie członkowskim, którego nie są obywatelami. Takiemu pobyтови towarzyszy często zakup majątku ruchomego i/lub nieruchomości położonych na obszarze większej liczby państw członkowskich UE.

2.5 W Europie jest obecnie ok. 16 mln par międzynarodowych. W 2007 r. na 2,4 mln nowych małżeństw 13 % (310 tys.) miało charakter międzynarodowy. Analogicznie, w tym samym roku, na 211 tys. związków partnerskich zarejestrowanych w UE przypadało 41 tys. par międzynarodowych.

2.6 W pięciu państwach członkowskich małżeństwo może zostać zawarte przez pary tej samej płci (w Holandii od 2001 r., w Belgii od 2003 r., w Hiszpanii od 2005 r., w Szwecji od 2009 r. i w Portugalii od 2010 r.), podczas gdy zarejestrowane związki partnerskie są nowszą instytucją prawną, uznawaną w czternastu państwach członkowskich⁽¹⁾. We wszystkich tych czternastu krajach dopuszczony jest zarejestrowany związek par tej samej płci, podczas gdy zarejestrowany związek

osób zarówno tej samej, jak i przeciwnej płci możliwy jest wyłącznie w Belgii, Francji, Luksemburgu i Holandii.

2.7 Gdy w 2006 r. Komisja zasięgnęła opinii Komitetu na temat zielonej księgi w sprawie kolizji przepisów w sprawach dotyczących majątkowego ustroju małżeńskiego, przyjął on ogólnie z zadowoleniem⁽²⁾ zmiany do rozporządzenia (WE) nr 2201/2003, które poszerzały jurysdykcję i przepisy dotyczące związków małżeńskich, proponując, by zmiany te uzupełniały w tych kwestiach rozporządzenie dotyczące uznawania orzeczeń w sprawach małżeńskich oraz w sprawach dotyczących opieki nad dziećmi. Na temat jurysdykcji i prawa właściwego w sprawach małżeńskich Komitet wypowiedział się już w chwili przedstawienia zielonej księgi Komisji dotyczącej spraw rozwodowych, na temat której sporządził szczegółową opinię, i do niej w tym miejscu odsyła⁽³⁾.

2.8 Komitet zastanawiał się także nad celowością osobnego potraktowania kwestii podziału majątku wspólnego (nieruchomości, mienia ruchomego i innych praw majątkowych) poprzez rozszerzenie podmiotowego zakresu zastosowania przepisów regulujących taki podział na pary pozostające w związku niemajątkowym (które również mogą posiadać wspólne dzieci).

2.9 Logiczniejsze byłoby być może z jednej strony omówienie wszystkich konsekwencji rozwiązania małżeństwa, a z drugiej strony – uregulowanie wszystkich następstw separacji par pozostających w związkach niemajątkowych, niemniej żyjących w ustroju zarejestrowanego związku partnerskiego, poprzez sporządzenie jednolitych ram regulacyjnych.

2.10 Zwiększyłyby to prawdopodobnie przejrzystość i zrozumienie prawa właściwego i ułatwiłyby uznawanie orzecznictwa sądowego, które często reguluje wszystkie warunki i następstwa rozwodu w jednym orzeczeniu końcowym.

2.11 Wziąwszy pod uwagę specyfikę małżeństwa i zarejestrowanego związku partnerskiego, a także fakt, że między tymi dwiema formami związku mogą wystąpić różnice prawne, Komitet zgadza się, że stosowne są dwa różne rozporządzenia: jedno w sprawie jurysdykcji, prawa właściwego, uznawania i wykonywania orzeczeń sądowych w zakresie małżeńskich ustrojów majątkowych, a drugie w sprawie jurysdykcji, prawa właściwego, uznawania i wykonywania orzeczeń sądowych w zakresie skutków majątkowych zarejestrowanych związków partnerskich.

2.12 Komitet zastanawia się nad tym, czy nie należy rozważyć możliwości opracowania zintegrowanego i ujednoliconego instrumentu w formie dodatkowego europejskiego systemu opcjonalnego (28. systemu)⁽⁴⁾, z którego pary – pozostające w związku małżeńskim lub zarejestrowanym związku partnerskim – mogłyby swobodnie korzystać, bez żadnej dyskryminacji. Punktem odniesienia w tym względzie mogłaby być umowa francusko-niemiecka dotycząca ustanowienia wspólnego ustroju małżeńskiego⁽⁵⁾.

⁽¹⁾ Austria, Belgia, Dania, Finlandia, Francja, Niemcy, Irlandia, Luksemburg, Holandia, Zjednoczone Królestwo, Republika Czeska, Słowenia, Szwecja, Węgry.

⁽²⁾ Dz.U. C 325 z 30.12.2006, s. 71.

⁽³⁾ Dz.U. C 24 z 31.1.2006, s. 20.

⁽⁴⁾ Dz.U. C 21 z 21.1.2011, s. 26.

⁽⁵⁾ Zob. Francja – Rada Ministrów z 23 marca 2011 r.

2.12.1 Aspekty majątkowe małżeństw lub zarejestrowanych związków partnerskich są często rozstrzygane w postępowaniach niespornych. EKES uważa, że w tym wypadku wskazane byłoby wprowadzenie do 28. systemu pewnych klauzul dotyczących ważności ugód pozasądowych zawartych w sądzie polubownym⁽⁶⁾, co byłoby bardzo korzystne dla europejskich obywateli.

2.13 Zdaniem Komitetu oba te instrumenty powinny zapewniać:

- przewidywalność i pewność prawa właściwego dzięki jasnym i jednolitym przepisom;
- spójność w zakresie współpracy sądowej w sprawach cywilnych, zwłaszcza w zakresie prawa rodzinnego;
- automatyczne uznawanie i wykonywanie orzeczeń za pomocą uproszczonej i jednolitej procedury, gwarantujące przepływ orzeczeń bez procedury exequatur w zakresie uznawania i wykonywania orzeczeń;
- harmonizację przepisów dotyczących jurysdykcji i ustalenie prawa właściwego przez ten sam sąd w odniesieniu do wszystkich aspektów sytuacji danej pary, która powinna być zobowiązana do dokonania takiego wyboru;
- opracowanie spójnie ustrukturyzowanych i łatwo dostępnych każdemu ram prawnych poprzez ujednoczenie i zharmonizowanie terminologii dotyczącej wszystkich kwestii i pojęć, a także wymogów dotyczących analogicznych przepisów w ramach poszczególnych zagadnień (np. zawisłość sprawy, klauzule dotyczące jurysdykcji itp.).

3. Wnioski Komisji

3.1 W „Sprawozdaniu na temat obywatelstwa UE – 2010 r.: Usuwanie przeszkód w zakresie praw obywatelskich UE”⁽⁷⁾ Komisja stwierdza, że brak pewności w zakresie praw majątkowych par międzynarodowych jest jedną z głównych przeszkód, jakie obywatele UE nadal napotykać pragną skorzystać ze swych praw w życiu codziennym.

3.2 Wnioski Komisji opierają się na art. 81 ust. 3 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej.

3.3 Radzie przedstawiono dwie inicjatywy Komisji dotyczące prawa właściwego dla praw własności par międzynarodowych: pierwsza dotyczy wskazania jurysdykcji, prawa właściwego oraz uznawania i wykonywania orzeczeń sądowych w zakresie małżeńskich ustrojów majątkowych, a druga – tych samych zagadnień w odniesieniu do skutków majątkowych zarejestrowanych związków partnerskich.

3.4 Wnioski Komisji mają na celu powiązanie systemów prawnych UE oraz ułatwienie życia parom międzynarodowym, bez harmonizacji czy też zmiany prawa materialnego państw członkowskich w kwestii małżeństw lub związków zarejestrowanych, tak by:

— umożliwić parom międzynarodowym pozostającym w związku małżeńskim wybór prawa właściwego dla ich wspólnego majątku na wypadek śmierci jednego z małżonków lub ich rozwodu;

— zwiększyć pewność prawa w odniesieniu do zarejestrowanych związków partnerskich o charakterze międzynarodowym, zapewniając zasadniczo, by ich majątek podlegał przepisom kraju, w którym dany związek został zarejestrowany;

— zwiększyć pewność prawa w odniesieniu do par międzynarodowych (pozostających w związku małżeńskim lub w zarejestrowanym związku partnerskim) poprzez ustanowienie zbioru spójnych przepisów w celu określenia właściwego sądu i prawa właściwego na podstawie hierarchii ważności łączników;

— zwiększyć przewidywalność prawa dla par międzynarodowych poprzez uproszczenie procedury uznawania orzeczeń i dokumentów w całej UE i umożliwienie obywatelom składania różnych pozwów do jednego sądu.

3.5 Wnioski przewidują także utworzenie strony internetowej – w ramach europejskiej sieci sądowej w sprawach cywilnych i handlowych – na temat rejestrów istniejących już w odniesieniu do małżeńskich ustrojów majątkowych i przepisów krajowych.

3.6 Wnioski wymagają jednogłośniego zatwierdzenia przez Radę UE po konsultacji z Parlamentem Europejskim.

4. Uwagi ogólne

4.1 EKES uważa, że wybór przepisów właściwych dla par pozostających z związku małżeńskim powinien zostać dokonany w chwili zawarcia małżeństwa, co uniemożliwi wybór prawa niemającego – pod względem legislacyjnym – żadnego związku z daną parą małżeńską. Należy za to przewidzieć – dla wcześniej zawartych małżeństw – wykaz łączników, który w wypadku niedokonania wyboru umożliwi określenie prawa właściwego, zgodnie z systemem przyjętym w niedawnym rozporządzeniu „Rzym III”⁽⁸⁾.

4.1.1 Zdaniem EKES-u wprowadzenie przepisów dających małżonkom ograniczone możliwości wyboru prawa właściwego zwiększyłoby pewność prawa i zapewniłoby zainteresowanym pewną swobodę wyboru prawa właściwego dla ich majątku, gwarantując ochronę interesów osób trzecich.

4.1.2 W wypadku zarejestrowanych związków partnerskich wybór dotyczy prawa państwa, w którym dokonano rejestracji.

4.1.3 EKES podkreśla potrzebę odpowiedniego i jasnego systemu informacji na temat wyboru prawa, o czym mowa w rozporządzeniu nr 1259/2010 i we wniosku Komisji COM(2011) 126, w celu umożliwienia parom świadomego zrozumienia procedury rozwodowej i przepisów dotyczących stosunków majątkowych.

⁽⁶⁾ Propozycja włoskiego Ministerstwa Sprawiedliwości, a także Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej: wyrok West Tankers, AFF. C-185/07, punkt 26 na temat ważności klauzuli arbitrażowej.

⁽⁷⁾ Przyjętym 27 października 2010 r.

⁽⁸⁾ Zob. rozporządzenie (UE) nr 1259/2010 z 20.12.2010, Dz.U. L 343 z 29.12.2010, s. 10.

4.1.4 Komitet uważa, że priorytetowe znaczenie ma pewność prawa, i wyraża w związku z tym zaniepokojenie co do rzeczywistej możliwości pogodzenia wyboru przez parę systemu prawnego właściwego dla uregulowania jej spraw majątkowych z faktyczną, fizyczną lokalizacją majątku w sytuacji, gdy jest on położony w kraju innym niż uzgodniony.

4.1.4.1 Zdaniem Komitetu, by zagwarantować pewność prawa, a jednocześnie prawo małżonków do zachowania wartości majątku ruchomego i nieruchomości, wskazane byłoby dokonanie sprawiedliwej wyceny majątku w chwili zawarcia małżeństwa i w chwili separacji lub rozwodu.

4.1.4.2 Komitet ma nadzieję, że w każdym dokumencie urzędowym dotyczącym dóbr majątkowych wskazany zostanie obowiązujący ustrój małżeński, gdyż ma to szczególne znaczenie w wypadku akcji i udziałów w spółkach, ubezpieczeń na życie, funduszy emerytalnych itp.

4.1.5 EKES zastanawia się nad faktycznymi konsekwencjami dla osób trzecich, jakie mogą wyniknąć w wypadku różnicy między prawem właściwym wybranym dla ustrojów majątkowych a prawem państwa, w którym faktycznie znajduje się majątek, również w wypadku, gdy leży on poza UE.

4.2 Komitet uważa, że istotne jest rozwiązanie problemów związanych z uznawaniem orzeczeń i dokumentów poprzez poczynienie postępów w zakresie zmniejszania kosztów i szybkości uznawania orzeczeń oraz uniemożliwienie odwoływania się do sądów w różnych państwach członkowskich.

4.3 Przepisy dotyczące jurysdykcji w odniesieniu do zniesienia małżeńskich ustrojów majątkowych poszerzałyby jurysdykcję sądu zajmującego się sprawą rozwodową lub spadkową o kwestie związane ze zniesieniem małżeńskiego ustroju majątkowego. Zwiększyłyby to pewność prawa dla obywateli, gdyż sąd właściwy dla sprawy rozwodowej lub spadkowej byłby również kompetentny w zakresie zniesienia małżeńskiego ustroju majątkowego.

4.3.1 Komitet wyraża zaniepokojenie z powodu konsekwencji terminów dostosowania przepisów wewnętrznych poszczególnych krajów, a także z powodu terminu wejścia w życie rozporządzeń dotyczących małżeńskich ustrojów majątkowych.

4.4 EKES uważa, że konieczne jest zagwarantowanie swobodnego przepływu orzeczeń dzięki ich automatycznemu uznawaniu w całej UE, a także ich wykonywania w oparciu o uproszczoną, jednolitą procedurę i niezbędną spójność w zakresie współpracy sądowej w sprawach cywilnych.

4.5 EKES uważa, że ogólnym celem powinno być sporządzenie spójnie ustrukturyzowanych i łatwo dostępnych ram prawnych; uważa, że w związku z tym konieczne jest ujednoczenie i zharmonizowanie terminologii dotyczącej wszystkich kwestii i pojęć, a także wymogów dotyczących analogicznych przepisów w ramach poszczególnych zagadnień (np. zawisłość sprawy, klauzule dotyczące jurysdykcji, miejsce zwykłego pobytu itp.).

4.6 Zdaniem Komitetu istotne jest ponadto umożliwienie uznawania i wykonywania orzeczeń, a także ich swobodnego przepływu bez procedury exequatur na rynku wewnętrznym, zgodnie ze zmianami zaproponowanymi⁽⁹⁾ do przepisów w sprawach cywilnych i handlowych w rozumieniu rozporządzenia Rady (WE) nr 44/2001, bez zastosowania klauzuli, z wyjątkiem klauzuli porządku publicznego, zgodnie z Kartą praw podstawowych.

4.7 EKES zgadza się, że jeden sąd powinien zajmować się różnymi postępowaniami: sprawą rozwodową, separacją prawną, a także zniesieniem małżeńskiego ustroju majątkowego. Właściwe sądy to te same, które zostały określone w rozporządzeniu „Bruksela IIa”.

4.7.1 Komitet podkreśla, że jest ważne, aby uniknąć równoległych postępowań i zastosowania innego prawa materialnego w odniesieniu do majątku par pozostających w związku małżeńskim lub w zarejestrowanym związku partnerskim.

4.8 EKES uważa, że zasadnicze znaczenie ma przeprowadzenie działania wspólnotowego w zakresie szkoleń dla pracowników organów publicznych właściwych w tej dziedzinie, a także dla przedstawicieli zawodów prawniczych, którzy będą zobowiązani do zastosowania nowych ram prawnych dotyczących małżeńskich ustrojów majątkowych i stosunków majątkowych między partnerami w zarejestrowanych związkach partnerskich.

4.9 Konieczne będzie zapewnienie małżeństwom i zarejestrowanym parom odpowiednich informacji na temat skutków, jakie wybór danych przepisów będzie miał dla majątku w wypadku jego przeniesienia, zwłaszcza w sytuacji, gdy wybrano prawo państwa innego niż państwo, w którym faktycznie się on znajduje.

4.10 Zgodnie z konkluzjami Rady ds. Wymiaru Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych z 24–25 lutego 2011 r. „poszanowanie praw podstawowych należy również uwzględnić podczas przygotowywania aktów prawnych, które nie są przedmiotem procedury ustawodawczej”⁽¹⁰⁾. Komitet uważa, że Agencja Praw Podstawowych może i powinna odgrywać aktywną rolę w specjalistycznej pomocy prawnej dla par, tak by mogły skutecznie korzystać ze swych praw.

5. Uwagi szczegółowe

5.1 Proponowane przepisy dotyczące małżeńskich ustrojów majątkowych

5.1.1 Komitet zgadza się z **definicją małżeńskiego ustroju majątkowego**, która obejmuje aspekty związane zarówno z codziennym zarządzaniem majątkiem małżonków, jak i ze zniesieniem ustroju majątkowego, nie mając jednocześnie wpływu na istotę praw rzeczowych, kwalifikację przedmiotów majątkowych i praw oraz określenie prerogatyw przysługujących podmiotom tych praw z zastrzeżeniem klauzul porządku publicznego, o których mowa w przepisach państw członkowskich.

⁽⁹⁾ Zob. COM(2010) 748 wersja ostateczna.

⁽¹⁰⁾ Zob. konkluzje Rady na temat roli Rady Unii Europejskiej w gwarantowaniu rzeczywistej realizacji postanowień Karty praw podstawowych Unii Europejskiej, 24–25 lutego 2011 r.

5.1.2 Komitet wyraża troskę o zapewnienie spójności w zakresie jurysdykcji między ustrojami właściwymi w rozumieniu rozporządzenia 1259/2010 (rozwód lub separacja), ustrojami właściwymi w rozumieniu rozporządzenia 2201/2003 (małżeństwo) a ustrojami przewidzianymi we wniosku dotyczącym rozporządzenia w sprawie małżeńskiego ustroju majątkowego (zob. rozdział II, art. 4 i 5 oraz rozdział III, art. 15–18).

5.1.2.1 Zdaniem Komitetu zastosowanie różnych ustrojów w rozmaitych przypadkach – które byłyby zależne wyłącznie od swobodnego uznania stron – mogłoby doprowadzić do nadmiernej złożoności, a tym samym do ewentualnych konfliktów jurysdykcji i związanych z nimi skutków wraz ze znacznym wzrostem obciążenia czasowego i finansowego. Komitet uważa, że wskazane byłoby ustanowienie jurysdykcji w chwili zawarcia małżeństwa.

5.1.3 Komitet uważa, że zasada wzajemnego uznawania w zakresie swobodnego przepływu orzeczeń, dokumentów urzędowych i ugód sądowych dotyczących małżeńskich ustrojów majątkowych powinna wykluczać ewentualne procedury dodatkowe w stosunku do tych, które zaproponowano. Wszelkie rodzaje procedur *exequatur* (zob. rozporządzenia Bruksela I i II) wiązałyby się w istocie ze znacznym wzrostem obciążeń finansowych i czasowych.

5.1.4 Zdaniem Komitetu w art. 4 obu rozporządzeń należy wykluczyć możliwość uzależnienia jurysdykcji organów sądowych właściwych dla rozwiązania lub unieważnienia związku od zgody stron w odniesieniu do skutków majątkowych takich aktów.

5.2 *Przepisy zaproponowane w odniesieniu do małżeńskich ustrojów majątkowych dla par pozostających w zarejestrowanym związku partnerskim*

5.2.1 EKES uważa, że niezbędne jest rozważenie specyfiki zarejestrowanego związku partnerskiego w celu określenia konsekwencji prawnych dla par pozostających w takim związku, co się tyczy wyłącznie stosunków majątkowych między partnerami, a także między nimi a osobami trzecimi.

5.2.2 Komitet obawia się, że postanowienia zawarte w rozdziale III wniosku dotyczącego rozporządzenia 127/2011 (zarejestrowane związki partnerskie) mogą być sprzeczne z przepisami przewidzianymi w prawie państwa, w którym faktycznie znajduje się majątek.

5.2.3 Wziąwszy pod uwagę różnice między ustrojami w obrębie krajów dopuszczających zarejestrowane związki partnerskie, należy przystąpić do harmonizacji systemów informacji, a także procedur podawania do wiadomości i procedur wnoszenia sprzeciwu w zakresie praw związanych z majątkiem par, zwłaszcza w wypadku, gdy jest on położony w krajach, które nie przewidują takiej instytucji prawnej, tak by w większym stopniu zagwarantować prawa osób pozostających w zarejestrowanych związkach partnerskich oraz osób trzecich.

5.3 *Dostęp do informacji na temat małżeńskich ustrojów majątkowych istniejących w państwach członkowskich*

5.3.1 EKES podkreśla znaczenie zagwarantowania odpowiedniego dostępu do informacji przede wszystkim małżonkom i partnerom w zarejestrowanych związkach partnerskich, lecz również właściwym sądom oraz przedstawicielom zawodów prawniczych za pośrednictwem praktycznych poradników w językach wspólnotowych, a także portalu internetowego we wszystkich językach urzędowych UE.

5.3.2 Komitet uważa, że niezbędny jest program szkoleniowy dla organów sądowych, przedstawicieli zawodów prawniczych i użytkowników prawa, któremu towarzyszyłaby wymiana doświadczeń, tak by zapewnić odpowiedni i powszechny profesjonalizm oraz wiedzę o poszczególnych krajowych systemach prawnych.

5.3.3 Komitet ma nadzieję, że utworzona zostanie europejska sieć krajowych punktów specjalistycznej pomocy prawnej działających pod auspicjami Agencji Praw Podstawowych, tak by bezpłatnie zapewnić świadome korzystanie z praw w zakresie ustrojów majątkowych związkom małżeńskim i zarejestrowanym związkom partnerskim.

Bruksela, 21 września 2011 r.

Przewodniczący
Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego
Staffan NILSSON